

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Practicae Novae Imperialis Saxonicae Rerum Criminalium Pars ...

Quaestionum fere universarum in materia cuiusque generis homicidiorum,
fractae pacis publicae, laesae Majestatis ... falsificationis monetarum,
blasphemiarum, periurii & sortilegiorum ... decisiones absolutas ...
exhibens

Carpzov, Benedict

Wittebergae, 1670

Quaestio III.

[urn:nbn:de:bsz:31-127726](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-127726)

48 Et cuiusdam semetipsum occidere volenti sibiq; vulnus infligenti, declaravimus fustigationem cum perpetua relegatione: Ad requisitionem Henrici ab Alpeck. Mens. Febr. Anno 1630.

49 Mitiores vero carceris vel temporalis exilii pœnam in eaju simili decernere non dubitavimus; ad consultationem Iudicis & Scabinorum Zuvikavienſium. Mens. Febr. Anno 1629.

50 Non obstant huic opinioni l. si quis aliquis 38. §. 12. ff. de pœn. l. omne delictum. §. 7. ff. de re militari. Quia illi textus loquuntur tantum de militibus, in quibus obtentatum homicidium gravius animadvertendum est, cum etiam gravius delinquant, siquidem maiorem animi constantiam & intrepidationem atque fortitudinem ostendere debent, quam ceteri homines. Gramm. dict. decis. 44. n. 4. Menoch. de arbur. judic. quest. lib. 2. cas. 284. n. 23; 24.

51 Nec quicquam etiam adversatur, quod conatus seu effectus pari pœna puniatur, etiam effectus non secuto. Et si enim hoc ita doceant Dd. comm. secundum Iohann. de Ligano c. n. 20. n.

Q. V.
Quia pœna
conatus in
homicidio
fit conſon.
Act.

15. inter consil. crim. divers. lib. 1. & verum etiam sit de iure communi; Attamen contrarium practicitur de generali consuetudine, qua non puniatur conatus seu attentatum, nisi etiam sequatur effectus: de qua consuetudine attestantur Boer. decis. 316. n. 3. Carrer. in pract. crim. fol. 186. num. 8. Bertran. consil. 169. n. 1. lib. 3. Gramm. decis. 2. num. 8. Gomez. in §. item si quis post n. 29. Inst. de action. Fol. ler. in pract. crim. canon. fol. 235. num. 4. Iul. Clar. in pract. §. f. quest. 92. num. 1. & alii quam plures: mi ab ipso allegati.

52 Alii conatum pari pœna, ac si effectus secutus esset, tunc demum puniunt, quando lex vel statutum hoc expressè ita disponit. Iul. Clar. dict. q. 92. n. 2.

Alii hoc solum verum esse existimant in delictis atrocissimis Felin. in c. 1. post. n. 9. vers. limita. 2. de offic. delegati Didac. Covarr. in Clement. si furiosus. fol. 276. n. 6. Alii deniq; hoc iudicis arbitrio committunt, Vid. Iul. Clar. d. q. 92. n. 2. in fin.

Quicquid sit in aliis criminibus, in delicto sanè homicidii, L. is qui cum telo. C. ad L. Cornel. de sicar. & omnes aliæ ll. punientes affectum, de consuetudine generali sunt sublatae. Et ideo inferens vulnera etiam animo deliberato occidendi, non punitur pœna homicidii ordinata, sed tantum de vulneribus, teste Iul. Clar. in pract. §. homicidium. n. 74. Boss. de homicid. n. 3. 9. Anton. Gomez. de delict. c. 3. n. 20. Angel. Aretin. de malef. p. 203. n. 9.

In genere quoque tradunt Practici Saxoniae: Et si lex civilis puniat conatum, tamen ius Saxo: solummodò punire eventum. Reinh. differ. pœn. 6. per c. 39. Lehenrecht. Idemque statutum videmus in Constit. Crim. Carolin. art. 178. Ubi, quando eventus delicti non est actum propinquum insecutus haud imponitur pœna ordinata, sed permittitur res arbitrio Peritorum: Quoties verò pœna permittitur arbitrio iudicantis, levior pœna imponenda est VVesenb. part. 3. conf. 114. n. 34.

Quod ipsum quotidie in hisce terris practitari, & conatus ejusmodi si ad proximum actum fuerit eventum, fustigatione & perpetua relegatione coerceri solet.

Quam pœnam declaravimus H. I. quum globulo aliquem transfixerat animo occidendi, qui tamen postea propter opinionem reconvalescerat. Versus Zittau, ad requisitionem Consulum & Senatus, M. Jan. Anno 1626.

Pariter pronunciamus in casu attentati homicidii, Praefecto Pegavienſi Mens. Mart. Anno 1627.

Q U Æ S T I O III.

Ex quibusnam armis homicidium dolosum praesumendum; Et quomodo puniendus, qui alterum manu, alapa, vel ictu lapidis occidit?

S V M M A R I A.

1. Pœna mortis pro quovis homicidio irroganda est, sive hoc vulneratione, sive percussione perpetratum fuerit.
2. Quodnam homicidium proprie dicatur dolosum. n. 3. 8.
4. Qualitas armorum in homicidio probe est attendenda. n. 5.
6. Ex quibus armis dolus occidendi praesumatur. n. 7.
9. Referuntur arma ad occidendum apta. unde dolus occisoris praesumendus. num. 11. 13. 14. 15. 16. 17. 18.
10. Sententia Scabinorum Lipsensium. n. 12.
19. An homicidium baculo perpetratum morte sit puniendum. n. 20.
21. Ex percussione cum baculo grandiori in capite dolus conjecturatur.
22. Responsa Scabinorum Lipsensium.
23. Bombardis caedes regulariter perpetratur.
24. Sententia Scabinorum Lipsensium.
25. Homicidium armis ad occidendum verisimiliter aptis perpetratum, morte punitur, etiamsi animus occidendi desit.
26. Mortis supplicio supponendus homicida, quocumque etiam modo eadem perpetrarit, puniendo, pedibus calcando, suffocando in aquis, &c. n. 28. 30. 34. 35.
27. Sententia Scabinorum Lipsensium. n. 29. 31. 32. 33. 36. 37.
38. Homicidium pugno commissum quam pœnam mereatur.
39. Pugnus saepe plus nocet quam gladius.
40. In homicidio pugno perpetrato, de letalitate ictus seu vulneris constare debet.
41. Casus refertur specialis qui Lipsia accidit.
42. Quam pœna sit occidendi aliquem alapa.
43. Prajudicium Scabinorum Lipsensium.

44. Intellectus textus Bibliici Numer. 35. vers. 21. n. 45.
 46. Quomodo puniendus qui icu lapidis aliquem occidit.
 47. Referuntur opiniones diverse Interpp. num. 48. 49. 56.
 50. Decisio vera huius Quæstionis.
 51. Explicatio l. omne delictum. § si quis ff. de re militar.

52. Sententia Scabinorum Lipsensium. n. 53. 55.
 57. Expli. l. un. C. de emend. servor.
 58. Intellectus textus Bibliici Numer. 35. v. 17.
 59. Fallit decisio in percussione, qua fit cum lapide.
 60. Responsum Scabinorum Lipsensium.
 61. Quid iuris si lapidem conjiciens, animum habeat occidendi.
 62. Unde animus occidendi hoc casu præsumendus.
 63. Responsa Scabinorum Lipsensium. n. 64. 65.

SECUNDO Ampliatur Regula quæst. præcedenti. num. 1. posita, ut locum habeat in quovis homicidio. qualicumque etiam modo, aut vulneratione, aut percussione, hoc perpetratum fuerit, modò de dolo occidentis constet. Certi namque juris est, gladii pœnam constitutam esse pro eo tantummodo homicidio, quod dolo committitur, l. in Lege Cornel. ubi Bartol. & Hippol. de Marfil. ff. ad Leg. Corn. de sicar. Jul. Clar. in pract. §. ult. q. 84. in pr. Anton. Gomez tom. 3. var. resolut. c. 3. n. 15.

Quamvis verò *Da.* communiter dolosum homicidium istud solum appellent, quod ex voluntate ac animo occidendi committitur, Carrer in pract. crim. in 3. tract. de homicid. & assassin. §. homicidii autem species n. 2. Plach in epit. delictor. lib. 1. cap. 10. in pr. & n. 5. Jul. Clar. in pract. §. homicidium. n. 5. vers. dolosum autem. Hoc tamen falsum esse, & dolosum homicidium quandoq; absque voluntate & animo occidendi perpetrari, supra quæst. 1. n. 28. demonstratum fuit: Nimirum, quando quis nolens occidere pravo ac doloso animo alterum percutit. ex qua percussione postea mors sequitur. Percutiens namque animo vulnerandi, vel quovis modo lædendi, æquè in dolo est, ac si animum occidendi haberet: ut, qui scit, aut saltem scire deberet, certo & destinato modo vulnus dari non posse, ejusque voluntas fertur in percussione, & in omne id, quod ex percussione dolosà immediatè contingit.

Vt sic dolosum homicidium duplici modo committatur, 1. voluntate & animo occidendi. 2. animo solum vulnerandi vel percutiendi, unde mors immediatè sequitur. Quod tamen restringendum ad eiusmodi vulnerationem seu percussione, qua tali modo & instrumento fit, quod ad eadem perpetranda aptum est, & quo communiter ac læpissimè mors inferri solet, ut ita percutiens à principio talem eventum necessariò cogitare poterit: Prout hoc fuit latius deductum supra q. 1. n. 28. & 29.

Ad qualitatem ergò seu genus armorum, quibus homicidium committitur, necessariò respiciendum est, non quod ex iis animus occidendi semper & infallibiliter præsumendus ut voluit Fulgos ad l. 1. §. Divus num. 1. ff. ad L. Cornel. de sicar. Hippol. de Marfil. num. 1. & 20. Salycit. in l. 1. num. 4. vers. simili. C. ad L. Cornel. de sicar. Farin. part. 5. crim. quæst. 126. num. 117. Felin. in c. significasti. num. 11. extr. de homicid. Capoll. conf. 31. n. 2. sed quia exinde dolo percutientis colligi potest. Si enim vulnus aut percussio facta fuerit cum armis, ex quibus verisimiliter & ut plurimum per-

cussus mori solet, haud dubiè vulnerans vel percutiens dolosè interfecisse dicitur, ut cujus voluntas fertur in id, quod ex percussione seu vulnerare immediatè & necessariò contingit.

Quam ob causam, differentiam armorum in delicto homicidii probè ponderandam esse, convincitur ex l. 1. §. Divus. ff. ad L. Cornel. de sicar. & l. 1. C. de emendat. servor. ibi: Si virgus aut lorru Dominus servum assuxerit, aut custodia causà in vincula conjecerit, nullum criminis metum servo mortuo sustineat, sed tunc reus homicidii sit, si voluntate eum icu fustis aut lapidis ceciderit, vel eritelo usus lethale vulnus infixit, aut suspendi laqueo perceperit, &c. l. omne delictum 6 § 6. ibi: si quis commisionem vulneravit, si quidem lapide, militiã rejicitur, si gladio, caput amittit ff. de re militari Felin. in c. significasti. n. 11. extr. de homicid. Belvu. in pract. lib. 1. cap. 13. in gloss. & ipsum interfecisset n. 6. Iodoc. in pract. cap. 69. n. 2. Capoll. conf. 31. n. 2. Et clarior est textus in lute Divino Numer. 35. v. 18. ibi: Si ligno quo interfici quis possit, percussus interierit, percussoris sanguine vindicabitur, &c. Quæ verba manifestè demonstrant, multum interesse in crimine homicidii, an telo vel ligno, quo regulariter interfici quis possit, aliquis percutiat, vel non; Scilicet, quod is qui armis ad occidendum regulariter & verisimiliter non aptis, aliquem interficit, hoc non dolosè fecisse exillimetur, adeoque nec pœnam homicidii ordinariam incurrat.

Sed quam sunt arma ad interneicionem regulariter & verisimiliter apta? Armorum sanè appellatione comprehenduntur omnia tela, ut fustes, lapides, non solum gladii, hasta & framae, l. 3. §. armis dejectum. ff. de vi & vi armata. Et armatos non tantum eos accipere debemus, qui tela habuerint, sed & eos qui habent aliquid, quod nocere potest, l. armatos ff. ad L. Jul. de vi publ. Telorum quoque appellatione omnia, quib⁹ homines nocere possunt, accipiuntur, l. hi qui ades. ff. ad L. Jul. de vi publica. Et Ictus Cajus armorum appellatione non tantum scuta, gladios & galeas significat, sed & fustes & lapides in l. armor. ff. de verb. sign. Gell. ib. 10. cap. 25.

Omnibusque hujus generis armis eades perperari potest: Et si quidem homicidium animo occidendi commissum fuerit, hoc simpliciter dolosum reputabitur. Quando verò animus occidendi abest; quænam arma hoc casu ad homicidium verisimiliter apta dicantur, ex quibus dolo occisoris conjecturari possit, regula certa definiri nequit, sed hæc res arbitrio Iudicis prudentis relinquenda, qui diligentif-

Q. I.
 Quam
 arma ad
 occidendi
 regulariter
 apta
 habeantur

gentissimè & exactissimè genera armorum, uti & circumstantias quasvis minimas considerabit; Veluti, à quo, quomodo, & in qua parte occisi facta sit percussio, & ita quænam arma, quæcunque percussio sit habenda pro verisimiliter ac regulariter apta ad internecionem, & ex qua percuciens eventum talem tristissimum cogitare poterit, facile constabit.

8 In genere tamen notandum, quòd homicidium dicatur dolosum, non solum quod gladio veleno, sed & alio ferro seu armis ferreis committitur, §. item *L. Cornel. §. Inst. de publ. jud.* Quamvis enim in *l. 1. §. Divus. ff. ad L. Cornel. de sicar.* in verb. *Quamvis ferro per usserit, tamen leniendam esse pœnam, &c.* contrarium videatur dispositum; Attamen textus ille de peculiari instrumento, *Cucuma*, nimirum intelligi debet: *Cucuma* autem accipiunt pro vase coquinatorio ad calefaciendum aquam apto, ex ære & terra confecto, *Carrer. in pract. 3. tract. de homicid. n. 37. Plach. in Epit. delict. cap. 10. n. 6. Simon Schara. in Lexic. in verb. cucuma. Menoch. de præsumt. lib. 5. præsumt. 40 n. 5.* Vel pro freni parte. *Schara. dicit. loco, ubi allegat Bartol. & glossam. in Lun. C. nulli licere in f. enis & equestribus. lib. 10.* Ut ita cucuma licet ferrea homicidium dolosum non perpetretur. Vel etiam dici potest, textum istum de homicidio agere casuali; si nempe casu fortuito cum ferro homicidium perpetretur; Quod ipsum tamen ad eum qui voluntariè cum ferro percussit non extendendam. Homicidii igitur pœnam incurrit, qui ferro vel securi arboraria aliquem occidit.

9 *Veluti pronunciatum ab Elect. Sax. Scabinis versus Annabergk. Ad Quæstorem David Borcken. M. Mart. Anno 1582.*
It: *Nach Petisch; Ad consultationem Georg Müllers. M. Jun. Anno 1606.*
Nach Mausis; Ad iudicem & Scabinos. M. Jul. Anno 1613.
Ad nobiles fratres à Bünaw. M. Maj. Anno 1620.

Arma ferrea minoris, ut culter, pugio, parva securi.

10 Quod & obtinet in ferro parvo seu armis ferreis minoribus, ut pugio, brevi gladio, malleo, cultro & parva securi vel securicula, quibus armis aliquem occidens æquè dolosum homicidium committit, & pœnâ gladii plectendus est: Lex enim *Cornelia* quæ homicidas ul ore ferro persequitur, de sicariis loquitur; *tot. tit. ff. & C. ad L. Cornel. de sicar.* Sicarii autem à Sica dicuntur, quod ferreum cultrum significat, §. item *Lex Cornelia. §. Inst. de publ. jud.* Et propriè sicarii sunt, qui brevibus gladiis & pugionibus homines occidunt, *Quintil. lib. 10. cap. 1. Capoll. cons. 58. n. 7. Farin. part. 5. crim. quest. 119. num. 11. & quest. 126. n. 122.* præsertim quia genus hoc armorum, prout experientia docet, magis est aptum ad occidendum, quàm *Ensis*, aut aliud simile armorum genus.

11 *Si ei qui parvâ securi aliquem trucidavit, pœna gladii à Scabinis fuit adjudicata, Nach Dreßden/an Richter vnd Schöppen / M. Jun. Anno 1613.*
It: *Nach Auma/an Statrrihter. M. Febr. Anno 1617.*
Eadem pœna dictata ei, qui malleo alicui necem in-

tulrat, Versus Slitichenbach / an Christoff Denharder. M. Decemb. Anno 1601.

Non solum autem ferrum, sed & lignum, vel arma lignea ad occidendum regulariter apta sunt; Nam *Lex Cornelia* de Sicariis pœna afficit eos, qui telo nocent, quo nomine etiam venit lignum, §. item *Lex Cornelia §. Inst. de publ. jud.* imò telorum appellatione continentur omnia, quibus homines nocere possunt *l. 11. §. telorum. ff. ad L. Jul. de publ. l. odo. in pract. cap. 69. n. 2.*

Gladio itaque puniendi qui aliquem occidunt ligno ingente aut fulcro, *Vii pronunciatum.*

Carolo à Dikau. M. April. Anno 1602.
14 It: *Nach Rajchau / an Hans Maucken. M. Octob. Anno 1619.*
Vel, cum Palo, *Ad consultationem Hansen von Jüttichau. M. Jun. Anno 1582.*
It: *versus Torgau / Ad requisitionem quæstorii. M. Octob. Anno 1614.*
Vel, cum flagello frumentario, ut pronunciatum *16 Senatus in Kembergk; Mens. Octobr. Anno 1605.*
Vel, cum Pedito, vulgò, *Hirtenteule. Nach Elebergk an Christoff Braun. Mens. Jun. Anno 1593.*
It: *Nach Gommern / Ad Quæstorem. M. Augusti Anno 1607.*
Vel, cum Ligone herbario, *Krauthacken. Nach Espenham / an Richter vnd Schöppen. M. April. Anno 1618.*

Et hoc minus dubium habet ob textum etiam in iure Divino expressum *Num. 35. vers. 18.* ibi: *Si ligno quo interfici quis possit, percussus interierit, percussoris sanguine vindicabitur, &c.*

At quid de baculo habendum? Cerrè quia ex percussione cum baculo non facit quis mortitur, utique baculus inter arma quibus verisimiliter & regulariter homines interfici possunt, non connumerabitur; Neque homicidium baculo perpetratum, si animus occidendi desit pro doloso habendum, præsertim si percussio facta fuerit cum parvo baculo. *arg. l. 1. C. de emendat. serv. An. 2. vor Fulgos in l. 1. §. Divus. ff. ad L. Cornel. de sicar. Decius cons. 9. num. 3. vers. & percuciens cum virgæ. Mascard. de pr. bat. lib. 1. concl. 97. num. 29. Farin. part. 5. crim. quest. 125. n. 130. Bartol. in l. 1. §. Divus. in ff. ad Leg. Cornel. de sicar. ubi Hyppol. de Marsil. n. 6. & 23. Felin. in cap. significasti illat. 2. n. 11. de homicidio. Carrer. in pract. in 3. tract. de homicid. & assass. §. homicidii. autem species. n. 45. 59. Boss. in tit. de homicid. n. 37. Jul. Clar. in §. homicidii. num. 4. vers. dicitur etiam in possum.*

Quod tamen fallit, quando percussio in capite baculo grandiori graviter, & reiteratis vicibus facta fuerit; quo casu percuciens à pœna gladii ordinariâ vix se liberare poterit. Et ita intelligendi textus omnes, qui de ictu fustium loquuntur, *l. 1. C. de emendat. serv. l. 3. §. armis. ff. de vi & vi armat.*

Quinimò ex percussione tali *Dd.* animum occidendi præsumunt, *Bartol. in d. l. 1. §. Divus in fin. ff. ad L. Cornel. de sicar. Felin. in d. cap. significasti. num. 11. Boss. de homicid. n. 38. & seq. Anton. Gomez.*

Gomez de de iur. c. 3. n. 17. & 18. Et pœnam ordinariam homicidii imponi posse, etiamsi bastonata non fuerint data in capite, existimat Menoch. *de presunt. lib. 5. presunt. 40. n. 11. Vt pell in conf. 126. n. 1. 9.*

21 *Hinc nobis cupiam, qui puerum baculo caput ejus percutiendo necaverat, pœna gladii fuit dictata. Nach Schleben / an Schöffer. M. Febr. Anno 1597.*

Pariter in simili casu pronunciatum fuit, Nach Torgau / an Schöffer. M. Jun. Anno 1602.

Bombarda seu Archibusia.

De bombardis seu Archibusis, quin inter arma ad homicidium regulariter apta referri debent, vix dubitari potest: Tùm quod icu Sclopeti vel Archibusis homines communiter vitâ priventur, nec vulnerati facile reconvalescant. Tùm quod sagitta & telum in numero armorum ad necem aptorum, præcipuum obtineat locum, §. 5. *Infl. de publ. iud. l. arm. utos ff. ad l. Jul. de vi publ. multo magis ergo archibusium, quo vulnera solent infligi multum periculosa: prout tradit Menoch. de presunt. 40. nu. 7. Far. n. part. 5. crim. quest. 126. n. 117. Carrer. in pract. in 3 tract. de homicid. & assass. §. homicidii autem species n. 58 Blanc. in tract. §. iis sic præm. ff. n. 60. fol. 126. Boss. de homicid. n. 37. Anton. Gomez, de delict. cap. 3. n. 17. Plach. in epit. delict. lib. 1. cap. 10. n. 6.*

Adeoq; is qui exonerando sclopetum seu archibusium necem alicui infert, absque dubio dolosum dicitur perpetrasse homicidium, obq; id capite plectendus est.

24 *Veluti si pronunciatum versus Illenurgum. Ad consultationem Quæstoris. M. April. Anno 1604.*

Domino: um à Schönburg. M. April. Anno 1604.

Versus Neichenbach ad requisitionem Iudicis oppidani. M. Octob. Anno 1604.

Nach Eckerbergal Ad consultationem Quæstoris. M. Maii, 1607.

Senatus Sanguisiani. M. Jun. Anno 1609.

Nobilium à Beulwitz. M. Maii, Anno 1611.

Ad Consultationem Sebastian von Schwarzen / nach Dühren M. Octob. Anno 1612.

Versus Mühlberg ad petitionem Quæstoris. M. Jul. Anno 1614.

25 *Hic itaque armis, qui aliquem vitâ privat, absque dubio pœnam homicidii ordinariam incurrit, etiamsi non habuerit animum occidendi: eò quod dolosè percussit aut vulneravit armis ad homicidium perpetrandum verisimiliter aptis, cum eventum mortis cogitare facillimè potuerit.*

26 *Quod verum si quis pungendo, siue percutiendo aliquem occidat. Quinimò si quis arma, veluti cultrum aut pugionem conjiciendo aliquem transfigat, pœna gladii a què tenebitur; tùm quod hæc pœna pro homicidio absque determinatione alicujus modi imposta est, tot. tit. ff. & C. ad L. Cornel. de sicar. tùm quod homicidium dicatur perpetratum quocunque etiam modo quis sit occisus, l. quæ acti. ne. §. occisum. ff. ad L. Aquil. Farin. part. 5. crim. quest. 119. n. 10. Tiber. Decian. in tract. crim. lib. 8. cap. 18.*

Ideoq; Elect. Sax. Scabini pœnam gladii imponere non dubitaverunt cuidam Reo, qui conjiciendo parvum gladium (cine Plöge) in A. L. ipsum necaverat, Ad consultationem Senatus Quedinburgensis. M. Novemb. Anno 1602.

Eandemq; pœnam imposuerunt ei, qui projiciendo, in aliquem cultrum venatorum venas ipsi d. ff. n. Q. 111. erat, eumq; occiderat, an Joachim von Rodicke. M. Octob. Anno 1592.

Præterea quoq; homicidium dolosum reputatur istud, quod absque armis committitur. Ita enim Lex Cornelia de Siciariis & Veneficiis punnit eum, qui hominem occidit, absq; ullâ restrictione, modo homicida fuerit in dolo, l. 1. in pr. ff. ad l. Corn. de sicar. Adeoq; & homicidii pœnam incurrit, qui hominem interficit, Pedibus eum calcando, l. necare ff. de lib. agnos. l. cum qui C. ad L. Corn. de si. ar.

Veluti sic pronunciatum, Versus VVeissenfels, An Ampisvoigt. M. Octob. Anno 1602.

Vel suffocando in aquis, l. quæ acti. ne. §. occisum. ff. ad L. Aquil. De. ian. in tract. crim. lib. 9. cap. 18. Farin. part. 5. crim. quest. 119. n. 9. Petr. Theodor. in colleg. Crimin. disp. 7. th. 1. lit. F.

Quod responsis suis approbarunt Scab. Lips. dict. neces pœnam gladii B. S. qui igno aliquem percutiendo in Eysterum fluxurium præcipitavit, eumq; postea aquis submersit & suffocavit. Versus Martisburgam. M. Jun. Anno 1599.

It: Ad requisitionem Dn. Comitû à Mansfeld. M. Jul. Anno 1616. Quando H. S. patris sui ancillam, à seipso prius imprægnatam, in aquam projecit & suffocavit.

It: Ad consultationem Nobilium à VVoiffersdorff. Anno 1620. cum H. S. feminam à se imprægnatam, manibus sub aqua tamdiu continuit, usque dum ipsa animam exhalavit.

In quibus duabus Sententiis posterioribus ob atrocitatem criminis, dum una cum matribus parvis quoq; in utero maternis fuerunt interempti, pœna ordinaria exasperata, & delinquentibus supplicium Rota dictatum fuit.

Vel etiam manibus percutiendo, non adhibitis armis, aut aliis instrumentis, l. 7. §. occisum ff. ad L. Aquil. ibi: Occisum autem accipere debemus, si forte strangulavit eum vel calce percutit, vel capite, vel qualiter qualiter &c. Tib. Decian. in tract. crim. lib. 9. cap. 18. Petr. Theod. d. d. disp. 7. th. 1. lit. F. Jul. colapho aliquem necas?

Quod tamen dubio non caret, cum enim manibus percussus ex solâ percussione non facile moriatur, non videtur dolosè occidere is, qui aliquem verberibus coërcet, ut qui eventum mortis vix somniare potest. Pro resolutione itaque hujus dubii tres casus sunt distinguendi.

PRIMVS CASVS est, quando quis vehementer aliquem manibus ac pugnis contundit, miserimè cōscindit, ac ferè exollat: hic certè, si ex vehementi istâ percussione mors subsequatur, dolosum comittit homicidium, adeoq; pœnâ homicidii ordinariâ afficiendus, & capite plectendus est, præsertim cum ex percussione ejusmodi horribili & crudeli animus occidendi præsumendus sit, qui si deesset in percutiente, is haud

haud dubiè affectus suos temperando occisum
ceui incudem non verberasset.

36 Hinc quando M. M. aliquem in terram deiecit, unâ
manu iugulum compressit, alterâ verò tam vehe-
menter percussit, ut exinde percussus obierat, ca-
pite eum pleclendum esse, pronunciarunt Scabi-
ni, Versus Schmiedebergl. Ad Consultationem
Senatus, M. Martio. Anno 1605.

37 Quam pœnam etiam distaverunt H. S. qui C. T.
vehementissimè percussit, tot plagas, totq; ictus
ipsi infigendo, usq; dum animam exspiraverat.
An Jacob Henrichen von Bendeleben. Mens.
Aug. Anno 1612.

38 **SECUNDVS CASVS** est, si quis alteri
colaphum infringat, manu tamè contractâ, sive
pugno, mit völler Faust: hic, si percussus inde mo-
riatur, à pœnâ ordinariâ homicidii nullatenus
excusabitur, præsertim si percussio fiat in loco
periculoso circa tempora capitis: Neque enim
percutiens pugno caput extra dolum est, ut qui
icit, aut saltem scire debet, necem pugno inferri
posse, l. si servus servum. §. si mulier pugno. ff. ad L.
Aquil. Blanc in tract. crim. §. ius sic præmissis. n. 37.
fol. 128. in fin. Anon. Gomez. de delict. lib. 1. cap. 3.
n. 17. Plach. in epitom. delict. cap. 10 n. 6. lib. 1. Ma-
scard. de probat. lib. 1. concl. 97. n. 29. & lib. 2. concl.
864. n. 4. Brun. à Sol. quest. 43. n. 41.

39 Quinimò sæpè pugnus plus offendit propter
fortitudinem corporis pugnum inferentis, quâ
gladius. Odofred. in l. scientiam. §. qui cum aliter.
ff. ad L. Aquil. Hostiens. in c. significasti. n. 10. ext.
de homicid. Jacob. Boulen. in rep. capitalium. §. sa-
mosos. n. 140. vers. nisi sit ille multo major. ff. de pœn.
Farin. part. 5. crim. quest. 43. n. 41.

40 Quo tamen casu ante omnia constare debet,
ictum pugno illatum fuisse lethalem; nam si ca-
sus forsan alius superveniat, veluti si pugno per-
cussus in terram cadat, capite in lapidem illiso,
Iudex ad pœnam homicidii ordinariâ devenire
nequit, ut qui semper dubius est, an percussus ex
sola percussione, an verò aliis supervenientibus
symptomatibus mortuus fuerit. Carrer. in præct.
in 3. tract. de homicid. & assass. §. homicidii autem
species. n. 46. 49. Plach. in epitom. delict. lib. 1. c. 10.
n. 6. Menoch. de arb. jud. quest. lib. 2. cas. 324. n. 6.

41 Casus ejusmodi accidit Lipsiæ Anno 1625. quum P.
H. rustico iupiam Schönfeldensi in cellâ vinariâ
manu contractâ sive pugno colaphos aliquot in-
fregerat, ex quibus rusticus in terram prolapsus,
subito mortuus fuerat: Quamvis enim secundû
iudicium Medicorum percussio sive ictus illatus
pro lethali haberetur, adeoq; & quidam ex Do-
minis Scabinis pœnam gladii dictandam esse ex-
istimabant; Attamen quia percussus in fulcrum
mensa prolapsus erat, unde dubium oriebatur, an
non manus ex capitis in lignum illusione, quâm
percussione rusticus animam exhalasset, relicta
sententiâ severioritandem fuit conclusum, delin-
quentem hoc casu virgis casum in perpetuum re-
legandum esse. Ad requisitionem Pratoris Li-
psensis. M. Aug. prædicti Anni.

42 **TERTIVS CASVS** est, Quando quis
alicui colaphum impingit manu vacua mit flach
cher Hand; tunc licet percussus mortuus fuerit,
percutiens tamen ultimo supplicio non affici-
endus, nec capite pleclendus est.

Tunc, quod hoc casu mors præter omnem in-
tentionem & mentem percutientis supervenit,
qui etiam in dolo nequiquam versatur, cum ra-
rissimè vix accidere queat, ut ex alapâ quis mo-
riatur.

Tunc, quod percussus ex aliis symptomatibus
potius supervenientibus mortuus præsumatur,
vid. quæ tradit Alexand. ad Bartol. in l. 1. §. Divus.
licet. c. ff. ad Leg. Corn. de sicar. Ideoque hoc casu
aliâ pœnam præter relegationem imponendâ
non esse, arbitratur Decius. conf. 9. in 3. Blanc. in
præct. crim. §. ius sic præmissis. n. 36. Menoch. de præ-
sumpt. lib. 5. præsumt. 40. n. 10. Foller. in præct. crim.
in verb. pœnis debitis feriatur. n. 34.

Quam opinionem secuti sunt Dn. Scabini Lipsenses.
dicentes pœnam perpetuæ relegationis H. P. qui
senem quendam bis manu vacuâ percutiendo,
mortem ipsi intulerat, Nach Weissensfels / an
Amptsvogt. M. Jun. Anno 1597.

Videretur tamen ob stare Ius Divinum Num. 35. 44
vers. 21. ibi: Si per odium quis hominem impulerit,
aut cum esset inimicus manu percusserit, & ille mor-
tuus fuerit, percussor homicidii Reus erit, cognatus
occisi statim ut invenerit eum, iugulabit, &c. Unde
sequitur, eum qui manu vel alapâ hominem oc-
cidit, Reum esse homicidii, adeoq; ultimo sup-
plicio puniendum.

Sed Resp. 1. Textum illum Biblicum accipien-
dum esse de eo, qui vel animo occidendi, vel
pugno aliquem vehementer percussit & occidit,
non autem de eo, qui manu vacuâ alapam alicui
infringit.

2. In prædicto textu Num. 35. v. 21. vocabulum
manu usurpatur pro robore, viribus & potestate,
perinde ut Deut. 32. v. 36. recessit manus, h. e. vires
manuû, robur ac facultas omnis, 2. Sam. 14. v. 19.
num manus Iobis, h. e. opera Iobis. Num. 35. v. 1.
per manum Moysis & Aarons, h. e. opera Moysis &
Aarons. Iob. 5. v. 20. à manibus gladii, h. e. potesta-
te gladii. Dan. 6. v. 27. de manu, h. e. potestate leo-
nû. Ut sensus sit, eum qui datâ operâ & propriis
viribus hominem occidit, homicidii reum esse.

Quæritur porro, Quid de homicidio lapide com-
misso habendum, Veluti si quis studio & operâ lapi-
dem in aliquem coniciat eumq; occidat, (nam qui
lapidem versus canem aut in aërem proicit, &
transeuntem occidit, de culpâ solum tenetur, &
pœna arbitrariâ pleclendus est. Menoch. de ar-
bitr. jud. quest. lib. 2. cas. 324. Farin. part. 5. crim.
quest. 126. n. 17. 18.) ane istud pro dolo reputan-
dum, & homicida decapitandus sit?

Quod affirmare videtur Anton. Gomez. de 47
delict. cap. 3. rubr. de homicid. n. 17. 18. Vulpell. in
conf. 126. per totum. Iodoc. Damhoud. in præct. cap.
69. n. 3. Vbi lapidem inter arma ad occidendum
apta ponit. Idque probari potest per textum in l.
armorum. 4. ff. de verb. sign. ibi: Armorum appella-
tionem utiq; senta, & gladios, & galeas significat, sed
& fustes & lapides. Clarius est textus in l. un. C. de
emendat. servor. ibi: sed tunc Reus homicidii sit, si vo-
luntate eum ictu fustis aut lapidis ceciderit, &c.

Et quis negabit, lepide præsertim magno &
ingenti homines æquè occidi, ac gladio vel aliis
armis, ut si lapide proiciens dolosè agere & oc-
cidere necessariò dicatur.

Cum quo convenit Ius Divinum in Num. 35. 48

vers. 16. 17. ibi: Si quis ferro percussit, & mortuus fuerit qui percussus est, Reus erit homicidii & ipse morietur; si lapidem jecerit, quo interfici aliquis possit, & ictu occubuerit, similiter punietur. &c.

49 Contrarium, quod scilicet lapidem in aliquem conjiciens, quamvis eum interficiat, regulariter non ordinaria homicidii pœna, sed mitiori arbitraria puniendus sit, defendit Felin. in cap. significasti. n. 11. extr. de homicid. Carrer. in pract. in 3. tract. de homicid. & assass. §. homicidii autem speciei n. 52. Foller in pract. crim. in verb. pœnis debitis feriantur. 33. Blanc. in pract. ordin. §. iis sic premissis. n. 62. fol. 129. Far. part. 5. crim. quæst. 125. n. 137. Menoch de præsumt. lib. 5. præsumt. 40. n. 5. Dan Moller. 1. semestr. cap. 33. Egid. Boss. in tract. crim. tit. de homicid. n. 39.

Quomnes pro stabilienda sua opinione hoc fundamentum adducunt, quod proiciens lapidem non præsumatur habere animum occidendi. Quod ipsum tamen ad hoc, ut locum habeat in occidente pœna ordinaria gladii, necessariò non requiri, demonstratum fuit supra quæst. 1. n. 28. & seqq.

50 *Decisio quæst.* Missio itaque hoc fundamento, pro confirmatione hujus ceu verioris opinionis dici potest, projectione lapidis, præsertim si non sit gravis, homines rarò occidi; proinde licet quandoque contrarium eveniat, non tamen homicidium regulariter pro dolo habendum est, quia proiciens lapidem ab initio eventum mortis, qui rarò exinde contingit, necessariò cogitare non potuit, adeoque nec regulariter pœna ordinaria gladii hæc casu obtinebit, arg. c. significasti, ibi: ratione instrumenti, cum quo ipse percussit, &c. extr. de homicid. l. 1. C. de emendat. servor.

51 Accedit textus expressus in l. omne delictum. §. si quis commisionem ff. de re militari, ubi expressè dicitur: si quis commisionem vulneravit, si quidem lapide, militi à reuicetur, si gladio caput amittit. Quæ sanè verba manifestè differentiam inter homicidium gladio commissum, & id quod perpetratur lapide, constituunt, illudq; solum morte puniri jubent.

52 Quam opinionem Ekel: Sax: Scabinos in respondendo secutos fuisse, Ad consultationem Præfecti Sangerhus. Mens. Octobr. Anno 1583. testatur Moller. 1. semestr. 33.

53 Et secundum eam etiamnum hodiè in Scabinatu pronuntiari solet, Veluti ita responsum fuit, nach Ernsphaug sad requisitionem Quæstoris, hisce verbis.

Ob nun wol inhalts der gerichtlichen Ruge / der Beschädigete alsobald sprachlos worden / vnd des andern Tages hernach verstorben / vn soll / die weil aber deus noch bewehrter Rechtsgelehrten Meinung nach / in dergleichen Faß der Vorlag / einen vnbs Leben zu bringen / nicht zu vermuthen / noch auch sonst die Todesstraffe statt hat / so verbleibe der gefangene P. T. gestalten Sachen nach damit verschonet / Er wird aber gleichwol mit Staupenschlägen des Landes ewig billig verwiesen D. X. W. M. Jul. Anno 1602.

54 In simili quoq; casu fuit alicui adjudicata fustigatio cum perpetua relegatione, Ad consultationem Quæstoris Sangerhusani. M. Jul. Anno 1621. Pariter quoq; nuperrimè pronuntiatum fuit Quæstori Illenbürgensi. M. Mars. Anno 1628.

Quandoq; etiam hoc casu fuit dicta perpetua relegatio absq; fustigatione, pro ratione circumstantiarum cuiusvis casus pœnam delicti deminuentium Versus Weimar / an Landrichter. Mens. April. Anno 1610.

It: Versus Dresdam, Ad requisitionem Quæstoris. M. Jul. Anno 1620.

Huic opinioni non aduersantur, quæ supra in 56 contrarium fuere adducta, Quantum enim ad hoc, quod Iodoc. Damhoud. in pract. c. 69. n. 3. lapides inter arma ad occidendum apta ponit; Istud quidem concedi potest, nego tamen projectione lapidis, perinde ut gladio vel aliis instrumentis, ut plurimū homicidium committi: Cùm ergo per rarò hoc fiat, proiciens lapidem, ut qui contrarium eventum tam facile cogitare non potuit, in dolo haud esse videtur, adeoque nec regulariter capite plectendus est.

Ad l. un. C. de emendat. servor. quod attinet: 57 benè ponderandum, quod ibidem expressè agatur de homicidio voluntatio. in verb: Si voluntate eum ictu fustis aut lapidis ceciderit, &c. Is autem qui voluntariè & ex proposito lapide aliquem occidit, à pœna ordinaria excusandus nō est, ut paulò post dicitur. Vel Resp. Nil aliud probari ex d. l. un. quàm quod proiciens lapidem sit Reus homicidii, quod non nego, exinde tamen non sequitur, eum ordinaria pœna afficiendum esse, cùm non omne homicidium sit dolosum, neque etiam quisvis homicida gladio puniri debeat.

58 Similiter non aduersatur textus Biblicus Numer. 35. vers. 17. Quia in hebraico textu, unde genuina interpretatio defumenda est, habetur vocabulum חִיּוּחַ Hicach, quod teste Iob. Buxtorffio in lexic. hebraico, fol. 463. idem est ac percutere; Vt sensus sit, si lapide percussit, quo interfici quis possit, &c. Jam verò longè diversa sunt, lapide aliquem percutere, & lapidem in aliquem conicere: Qui enim lapide aliquem percutit, atque occidit, atque in dolo est, ac is qui gladio hominem interficit, proinde & percutiens gladii pœna afficiendus est; Qui verò conicit lapidem in aliquem, juxta supra dicta aliquo modo excusari potest.

Ex quibus apparet, prædictam opinionem, quod scilicet conjiciens lapidem in aliquem, si occidat eum, non ordinaria, sed mitiori arbitraria pœna afficiendus sit, limitandam esse.

59 Primò, ut locum non habeat in eo, qui non conicit lapidem, sed lapide aliquem percutit, & occidit, hic enim in dolo versatur non minus, ac ille, qui gladio alicui necem inferre, vix enim fieri potest, ut quis lapide præsertim in capite percutit, ut quis lapide præsertim in capite percutit, quod quia percutiens scit aut scire debet, utique percutiendo, homicidium dolosum committit, adeoque pœnam gladii effugere nequit. Vulpell. conf. 126. Farin. part. 5. crim. quæst. 125. n. 141. ubi expressè loquitur de eo qui lapide percutit aliquem.

60 Quod obseruarunt Scabini dictantes pœnam gladii VV. K. qui lapide faciem & frontem alicuius percutiendo, ipsum interfecerat. Versus Senftenberg! Ad requisitionem Quæstoris. M. Jun. Anno 1605.

- 61 Limitatur secundo hæc opinio, si constet, *Limit. 2.* coniciantem lapidem habuisse animum occidendi, tunc absque dubio pœna gladii ordinaria occisori imponenda est. *Felin in c. significasti n. 11. extr. de homicid. Boss. de homicid. n. 39. Menoch. de præsumpt. lib. 5. præsumt. 40. n. 14. Plach. in epit. delict. lib. 1. cap. 10. n. 6. in fin. Blanc. in præct. crim. §. is sic præmissis. n. 62. in f. Carrer. in præct. in 3. tract. homicid. & assass. §. homicidij autem species. num. 54.*
- 62 Colligitur autem hoc casu animus occidendi ex variis circumstantiis; Vt si quis proiciat lapidem admodum gravem & ponderosum. *Boss. de homicid. n. 39.* Vel si quis ad eum, in quem vult lapidem conicere, propius accedat; quo sanè casu ictus est periculosior: Aut si proiecchio fiat

reiteratis vicibus in loco periculoso capitis, oculorum, &c. quæ omnia iudicis arbitrio committenda sunt.

- Merito itaq; pœna gladij à Scabinis adjudicata 63*
fuit A. H. qui M. F. reiteratis vicibus coniciendo lapidem gravem in faciem & caput ejus, occiderat, *Versus Freyberg / Ad requisitionem Iudicis oppidani. Mense Aug. Anno 1593.*
- Eadem pœna afficiendum esse A. M. in casu simili 64*
pronunciatum fuit Prefecto in Helderungen.
Mens. Decembr. Anno 1601.
- Quam pœnam quoq; decernere nõ dubitavimus ei. 65*
qui ades alicujus ingressus, lapidem ponderosum, cum quo propius accesserat, ipsi in caput coniecerat, eumq; hoc modo necaverat. *Ad requisitionem Quæstoris Scaudicensis. Mens. Jun. Anno 1628.*

QVÆSTIO IV.

Quæ sit Pœna mandantis homicidium, ut & ipsius Mandatarii.

S V M M A R I A.

1. Nil refert an quis propriis manibus, an verò alterius ope aliquem occidat. n. 11.
2. Quomodo mandatum homicidii differt ab Assassino.
3. Quomodo itidem differat à Consilio.
4. Mandans & mandatarius sunt correlata.
5. Delictum mandantis & mandatarii unum & idem est.
6. Mandatarius pœnam homicidij incurrit.
7. Mandatum Domini, servum in delictis non excusat.
7. Neq; mandatum Patris, aut jussus judicis.
9. Mandans homicidium tenetur pœnâ ordinariâ. n. 14.
10. Nil interest, an quis ipse occidat, an verò causam mortis præbeat.
12. Mandans plus delinquit, quam mandatarius in homicidij delicto.
13. Quatenus obligatio oritur ex mandato rei turpis.
15. Sententia Scabinorum Lipsensium. n. 16.
17. Mandans non tenetur, si mandatarius fines mandati excefferit. n. 18.
19. An mandans vulnerare solùm, teneatur de homicidio mandatarii. n. 20. 21. 24. 25.
21. Animus occidendi non semper requiritur ad irrogationem pœna homicidij. n. 23.
26. Responsum Scabinorum Lipsensium.
27. Virum mandans puniendus ob homicidium, quod mandatarius etiam absq; mandato perpetraturus fuisset. n. 28. 29.
30. Vnde propositum mandatarii conjecturâdû. n. 31.
22. Sententia Scabinorum Lipsensium.

- P**ARUM refert, an quis propriis manibus aliquem occidat, an verò per intermediam personam, ejusque auxilio & ope hoc efficiat, quum uterque occidat, Reusque fiat homicidii. Eaque Tertia est Ampliatio Regulæ traditæ supra q. 2. n. 1. scilicet, ut hæc in mandante quoque & jubente aliquem necari locum sibi vendicet.
- 2 Mandare autem propriè is dicitur, qui alicui sine mercede homicidium exequendum committit; quando enim pecunia intervenit non est propriè mandatum, sed assassinium. *Tib. Decian. in tract. crim. lib. 9. c. 31. n. 1.* Idque fieri debet in gratiam mandantis. In quo differt à consilio, quod totum tendit in utilitatem consultantis, non consulentis, cum contra mandatum tendat totum in utilitatem mandantis. *l. 1. ff. mandat. Bar. in l. non solùm. §. si mandato, in 1. q. vers. veniamus ad persuasionem. ff. de injur.* & plus est mandare quàm consulere.
- 4 Cumq; mandans & mandatarius procul dubio sint correlata, sicut Dominus & servus, pater & filius, uxor & maritus, actor & Reus, &c. idè secundum naturam correlativorum, posito uno

exiis, necessariò ponitur & alterum, *l. fin. ff. de acceptilat. Bald. in l. nemo martyres, & in Auth. quas actiones. C. de SS. Eccles. & in l. conventicula. C. de Episc. & Cler. Tib. Decian. in tr. crim. lib. 9. cap. 33. n. 1.*

Obque id homicidio secuto, delictum mandantis & mandatarii ferè unum & idem est, *Bartol. in l. sed si unius. §. servus meus. n. 5. de injur. Cyn. in l. non ideo minus. C. de accusat. Decian. dict. lib. 9. cap. 32. n. 5.*

Vterq; igitur pœnâ homicidii tenetur. Quod quidem in persona Mandatarii vix dubium habet, ut qui ob mandatum non excusatur. *Bartol. in l. non solùm. §. si mandato ff. de injur. Decian. dict. lib. 9. cap. 37. n. 1.* Turpis namque vel injustæ rei mandatum adeò non est obligatorium, ut ne juramento quidem confirmetur. *l. 9. §. 3. & 7. l. 12. §. 11. l. 23. §. 6. ff. mandat. c. non est obligatorium. de Reg. jur. in 6. Jul. Clar. in præct. §. f. quæst. 89. num. 1.*

Neque mandatum Domini regulariter servum in delictis excusat. *l. servus non in omnibus. ff. de obligat. & action. l. 1. §. quoties. ff. quod vi aut clam.*